

Bij Billie's Bier Kafeteria in Antwerpen, een van de beste bierbars in Europa, bevestigt het personeel, dat voor het overgrote deel uit vrouwen bestaat, die stelling: "De klanten zijn eerder geïnteresseerd in ons uiterlijk dan in onze kennis", aldus Ster Voorpijl. "Ik heb mijn eigen bierbar gehad in Nederland, ik volg de wereld van craft beer van erg dichtbij, en ik weet exact wat we bij Billie's allemaal serveren. En toch hebben de klanten het er moeilijk mee om mijn advies ernstig te nemen."

Die indruk heeft ook Helena Van Geyte, mede-oprichtster van Billie's naast Stéfan Cauwenbergs. "Voor de meeste mensen is bier een mannenzaak. Nochtans stellen we iedere dag vast dat vrouwen zeker even aanwezig en competent zijn. In december, tijdens ons eerste tweedaagse festival (Billie's Craft Beer Festival, n.v.d.r.), hebben we kunnen zien hoezeer vrouwen van tel zijn in de bierwereld, op alle niveaus."

STILTE, CAMERA LOOPT

Naast al die getuigenissen zijn er nog die van de talrijke vrouwen die hun mening niet hebben willen delen, vaak uit angst om 'zich in de kijker te werken', of omdat ze 'mannen niet willen stigmatiseren'. Allemaal samen vormen ze een vreedzame, maar toch woeste melodie. Die iedereen oproept om stil te zijn. Om naar haar subtiele en diepe nuances te luisteren. Het is een melodie van razernij, gerechtvaardigd maar al te lang ingehouden, die geweldloos maar ook genadeloos tot uitdrukking komt. Die van een recht dat al te lang met voeten werd getreden, een stem die te lang het zwijgen werd opgelegd. Die van de andere helft van de hemel, om het met de woorden van Nobelprijswinnaar Wangari Maathai te zeggen. Zonder deze melodie blijft de wereld niet draaien, de melodie van de echte verzoening.

Axelle Minne

Journaliste en culinair styliste Axelle Minne is een van de meest pertinente en actieve stemmen in de Belgische gastronomie. Een onvermoeibare duivel-doet-al, die samen met blogster Vanessa Gohy wijn- en kaasdegustaties organiseert op geheime, niet alledaagse locaties in de stad. Hun project kreeg de passende naam Cheese & Wine Sauvages en zorgde vorige lente voor heel wat enthousiasme bij de Brusselse foodies. Maar het is omdat ze de ongelijkheden vanop de eerste rij heeft kunnen observeren, en als geëngageerde feministe, dat ze ermee heeft ingestemd om op de vragen van Foodprint te antwoorden en duidelijkheid te scheppen over de nood aan diepgaande verandering.

Hoe valt de flagrante afwezigheid van vrouwelijke chefs in de media te verklaren?

"Ik denk dat die in het verlengde ligt van een algemene maatschappelijke visie. Vrouwen horen in de gezinskeuken. Creativiteit blijft een mannelijk voorrecht. Daaruit volgt logischerwijs dat je, zodra je de creatieve persoonlijkheid van vrouwelijke chefs negeert, hun werk afvlakt en anonimiseert. Als je er één hebt gezien, heb je ze allemaal gezien, zeg maar."

Hoe kunnen we die cirkel doorbreken?

"Door eerst en vooral echt positieve discriminatie in de praktijk te brengen. Het is niet de ideale oplossing, maar het is een noodzakelijke stap. Media-aandacht wordt bepaald door relatief strikte protocollen bij de redacties. En daar hebben niet enkel mannen de hand in. Er moet een algemene en diepgaande bewustwording komen, want we hebben al eeuwen

"ER MOET EEN ALGEMENE EN DIEPGAANDE BEWUSTWORDING KOMEN, WANT WE HEBBEN AL EEUWEN VAN ONGELIJKHEID EN DOMINANTIE ACHTER ONS."

van ongelijkheid en dominantie achter ons. De propaganda die met die patriarchale manier van werken gepaard gaat, is gemeengoed geworden. Ze is soms erg verraderlijk."

Breder gezien vindt u dat we mannelijkheid moeten ontmantelen, om met een schone lei te kunnen herbeginnen.

"We moeten onze manier van denken ter discussie stellen, dat is evident. En ja, we moeten de hedendaagse invulling van mannelijkheid doorbreken, want ze leidt tot seksisme op alle niveaus. Taalsuprematie is daar een van de meest frappante voorbeelden van. In de culinaire wereld dwingen uitspraken van mannen respect af. Ze gaan over ernstige en creatieve aspecten. De termen die gebruikt worden om de keuken van mannelijke chef-koks te beschrijven, maken deel uit van het artistieke of filosofische register.

Vrouwen hebben enkel het recht om te spreken over het gezin of over 'gezond koken'. Het taalregister dat gebruikt wordt om de gerechten van een vrouwelijke chef te beschrijven, gaat bijna altijd in de richting van het esthetische, het sensuele. De keuken van vrouwen wordt geërotiseerd, om de legitimiteit ervan weg te nemen. En in interviews stellen we vast dat vrouwen meteen vragen krijgen over hun gezinsleven, als ze al niet van bij het begin worden afgemeten aan hun band met een man (over het algemeen hun vader of hun partner)."

Moeten we meer inzetten op gemengde rangschikkingen en evenementen, of moeten we net festivals en prijzen exclusief voor vrouwen aanmoedigen?

"Beide. Het doel is natuurlijk om gelijkheid te bereiken, die in de eerste plaats door meer gemengde projecten tot stand komt. Maar op een spontane manier zal dat niet gebeuren. Je moet dingen opleggen. We horen namelijk nog maar al te vaak opmerkingen uit een ander tijdperk. Zo zou de aanwezigheid van vrouwen het niveau doen dalen, of zouden ze niet over de nodige fysieke kracht beschikken. Dat soort karikaturen zijn natuurlijk niet gegrond, maar ze tonen wel aan hoe sterk vrouwelijke minderwaardigheid in onze collectieve geest verankerd zit, ook bij vrouwen zelf. Wat puur vrouwelijke evenementen betreft, of evenementen exclusief voor vrouwen: die lijken mij evenzeer noodzakelijk. De verandering moet vanuit de vrouwen komen, vanuit hun bewustwording. Bij een vakbondsvergadering wordt de baas ook niet uitgenodigd, lijkt me."